

Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö 5/1995 vp**Hallituksen esitys laiksi Siemenperunakeskuksesta**

Eduskunta on 21 päivänä syyskuuta 1995 lähettänyt maa- ja metsätalousvaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi edellä tarkoitetun hallituksen esityksen n:o 87/1995 vp.

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina apulaisosastopäällikkö Olli Rekola maa- ja metsätalousministeriöstä, jaostopäällikkö Juha Ruippo Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitosta, professori Aarne Kurppa Maatalouden tutkimuskeskuksesta, johtaja Erkko Pietarinen Siemenperunakeskuksesta ja Siemenperunakeskuksen henkilökunnan edustaja, tutkija Jukka-Pekka Palohuhta.

Hallituksen esitys

Hallituksen esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki Siemenperunakeskuksesta. Lailla ehdotetaan järjestettäväksi uudelleen maatalouden tutkimuskeskuksen yhteyteen vuonna 1976 perustetun Siemenperunakeskuksen toiminta muodostamalla siitä liiketoimintaa harjoittava valtion laitos. Uudistus on tullut tarpeelliseksi sen jälkeen kun sopimus, jonka perusteella Siemenperunakeskus on perustettu, on irtisanottu päätymään vuoden 1995 lopussa.

Siemenperunakeskus on perustettu huolehtimaan maassamme tarvittavan terveen ja korkealaatuisen siemenperunan tuotannosta tarkoituksena nostaa perunanviljelyn tasoa. Keskukseen toiminnalla on lisäksi pyritty luomaan edellytyksiä korkealaatuisen siemenperunan viennille.

Esitys liittyy vuoden 1996 talousarvioesityseen ja se tuli käsitellä yhdessä talousarvioesityksen kanssa. Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1996 alusta.

Valiokunnan kannanotot

Valiokunta kiinnittää huomiota esityksen perusteluihin, joissa on todettu, että Siemenperunakeskuksen toiminnan ylläpitäminen vaikuttaa

merkittävästi suomalaisen perunanviljelyn kannattavuuteen ja kilpailukykyyn parantamiseen. Toiminnasta saatava kansantaloudellinen hyöty on huomattava ottaen huomioon sen, että perunan ja siemenperunan tuonti on vapaata EU:n yhteisillä markkinoilla ja perunan tuotanto ja markkinointi eräissä unionin jäsenvaltioissa huomattavasti kehittyneempää kuin Suomessa. Keskuksen toiminta luo merkittäviä edellytyksiä myös siemenperunan viennille. Siemenperunan tuotannon tehokas järjestäminen vaikuttaa välillisesti koko perunantuotantoon liittyvään elintarvikeketjuun.

Valiokunta toteaa, että se on mietinnössään (MmVM n:o 41/1994 vp) hallituksen esityksestä laiksi Siemenperunakeskuksen tuotantoalueella noudatettavista perunan viljelyvaatimuksista (HE 364/1994 vp) todennut terveen siemenperunan muodostavan perusedellytyksen suomalaiselle perunan viljelylle. Mietinnössä valiokunta piti siemenperunan korkean laatuluokan tuotantoalueen (ns. high grade -alue) perustamista ja sen toimintaedellytysten turvaamista välttämättömänä. Alueella tehtyjen rengasmätäbakteerilöydösten johdosta valiokunta edellytti tuolloin, että ryhdytään välittömästi mietinnössä lähemmin selostettuihin toimenpiteisiin kasvintuhojien hävittämiseksi alueelta.

Nyt käsiteltävänä olevan hallituksen esityksen käsittelyn yhteydessä valiokunta on pyytänyt maa- ja metsätalousministeriöltä selvitystä rengasmädän hävittämiseksi ja sen vaatimasta aika-tilasta samoin kuin toimenpiteiden kustannuksista. Selvityksessä, joka on päivätty 13.10.1995, maa- ja metsätalousministeriö on todennut, että rengasmädän hävittämiseksi tehdyn toimintasuunnitelman mukaisesti on rengasmädän esiintymisen ja leviämisen riskien perusteella kartoituksen kohteeksi valittu kaikki yli 40 000 tonnia perunaa viljelevät tilat. Tiloilla otetaan perunan viljelyssä olevilta lohkoilta näytteet, joiden ottamisesta Kasvintuotannon tarkastuskeskus on lähettänyt maaseutuelinkeinopiireille ohjeet. Selvityksessä on myös viitattu maa- ja metsätalousmi-

nisteriön kasvinsuojelulain (1203/94) nojalla antamaan päätökseen toimenpiteistä kasvintuhoojien leviämisen estämiseksi ja hävittämiseksi (n:o 35/1995). Päätöksessä määrätään muun muassa toimenpiteistä perunan rengasmädän hävittämiseksi ja hävittämisestä viljelijöille aiheutuvien kustannusten korvaamisesta. Rengasmädän kartoittamisesta aiheutuvat kustannukset on selvityksessä arvioitu yhteensä 1—1,2 miljoonaksi markaksi, mikä käsittäisi ensimmäisen vaiheen näytteenotot ja niiden tarkastamisesta aiheutuvat kustannukset.

Saadun selvityksen mukaan rengasmätä voidaan hävittää Suomen kokoisesta ja kaltaisesta pohjoisesta maasta kahdessa kolmessa vuodessa. Sillä näkökohdalla, että Suomi voidaan todeta rengasmädästä vapaaksi alueeksi, tulee olemaan mitä suurin merkitys myös Siemenperunakeskuksen toiminnan kannattavuudelle.

Helsingissä 20 päivänä lokakuuta 1995

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Kalli, varapuheenjohtaja Rajamäki, jäsenet Filatov, Kantalai-

Valiokunta edellyttääkin uudelleen, että maa- ja metsätalousvaliokunnan mietinnössä n:o 411/1994 vp ja maa- ja metsätalousministeriön valiokunnalle toimittamassa, 13.10.1995 päivätyssä selvityksessä esitetyt toimenpiteet, niitä tarpeen vaatiessa vielä tehostaen, toteutetaan välittömästi pyrkimyksenä luoda Suomesta rengasmädästä vapaa alue kolmessa vuodessa.

Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää lakiehdotusta tarpeellisenä ja puoltaa sen hyväksymistä edellä mainituin huomautuksin.

Valiokunta ehdottaa kunnioittaen,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomana.

nen, Karjalainen, Koistinen, Komi, J. Kukkonen, Lahtela, Mölsä, Nurmi, Pehkonen, Pulliainen, Rimmi, Rosendahl, Saario ja Viitamies.